

З точки зору РЄ важливим є продовження підтримки у питаннях імплементації Європейської конвенції з прав людини в умовах війни, а також повоєнному періоді. Потребуватиме уваги й виконання рішень ЄСПЛ щодо України, особливо справ, що підпадають під процедуру посиленого нагляду.

Особливу увагу доцільно приділяти системному аналізу рішень ЄСПЛ, співвідношенню національного законодавства і Конвенції, надалі застосовувати Конвенцію та практику ЄСПЛ як джерело права та тлумачити національне законодавство в дусі практики Суду.

Реалізації цих завдань можуть сприяти експертні консультації та методологічна підтримка органам державної влади з питань політики, нормативно-правової бази, промоції передової практики, обміну досвідом, підвищення обізнаності. Важливою є також підготовка фахівців у закладах вищої освіти, зокрема на юридичних факультетах та в університетах, включення спеціальних навчальних програм у сферу національних та міжнародних механізмів захисту прав людини.

Список використаних джерел:

1. Взаємодія Ради Європи та України в захисті прав людини: навч.-метод. посібник / Р. Ф. Харитонов, Ю. Ю. Акіменко, А. М. Гриб, О. К. Канєнберг-Сандул, В. В. Форманюк ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. 68 с.
2. Цебенко С. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод і протоколи до неї. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 8/2022. С. 596–568. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-8/135>.
3. Рада Європи, Європейський суд з прав людини. Посібник зі статті 15 Європейської конвенції з прав людини. URL: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_15_ukr.
4. Council of Europe Action Plan for Ukraine «Resilience, Recovery and Reconstruction» 2023-2026. CoE Search – Public Search. URL: <https://search.coe.int/cm?i=0900001680a96440>.

Палєха Владислав Олександрович

аспірант кафедри теорії, історії та філософії права НАВС

Науковий керівник:

Тихомиров Денис Олександрович,

професор кафедри теорії, історії та філософії права НАВС, доктор юридичних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ РОЗУМІННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВИ

Цифрова трансформація в Україні отримала новий імпульс після 2022 р. та стала стратегічним пріоритетом для держави, особливо в умовах безпрецедентних викликів, включаючи повномасштабні воєнні дії на нашій

території. Цей процес розглядається як ключовий фактор підвищення стійкості держави, покращення взаємодії з громадянами та модернізації державного управління. Період 2022-2025 рр. є особливо важливим, оскільки зусилля з цифровізації були значно прискорені у відповідь на військові дії країни-агресора. Війна стала каталізатором, підкресливши необхідність введення у обіг цифрових рішень для підтримки функціонування держави та надання послуг переміщеному населенню. Це створює унікальний контекст для вивчення цифрової трансформації в умовах кризи.

Наразі існує тенденція до зміщення акценту з простої диджиталізації існуючих процесів до більш фундаментального переосмислення функцій держави та її взаємодії з громадянами за допомогою цифрових технологій.

Як зазначає О.А. Баранов, цифрова трансформація – це соціальна трансформація, яка відбувається на основі максимального використання цифрових технологій таких як: ІКТ, мережа Інтернет, Інтернет-технології, Індустрії 4.0, штучного інтелекту, робототехніки, обробки BigData, хмарних обчислень, електронних комунікацій та багатьох інших видів [1, с. 67]. Він також акцентує увагу на тому, що цифрова трансформація проводиться з метою нейтралізації цивілізаційних викликів та відбувається на основі максимального використання цифрових технологій [1, с. 72].

Влучним є також наукова позиція Г.М. Дергачової та Я.О. Колешні про те, що цифрова трансформація не обмежується лише впровадженням цифрових технологій, а базується на них. Вони підкреслюють, що трансформація такого роду все частіше стає об'єктом наукових досліджень, але досі не є усталеним її термінологічний апарат, процесу здійснення та інші питання реалізаційного характеру. [2, с. 281].

Цифрова трансформація глибоко впливає на спосіб функціонування держави, зокрема на надання послуг, внутрішні урядові процеси, а також розробку й впровадження державної політики. У сфері надання послуг цифрові технології змінюють спосіб, у який держава взаємодіє з громадянами та бізнесом. Зростає кількість онлайн-порталів, мобільних додатків та автоматизованих сервісів. Спостерігається чітка тенденція до підвищення ефективності, доступності та зручності у наданні державних послуг.

Україна досягла значного прогресу та стала одним із світових лідерів у розвитку цифрової трансформації, а саме розвитку цифрових державних послуг, увійшовши до п'ятірки лідерів за індексом EGDI [3]. Швидкий прогрес України, робить її цікавим прикладом для вивчення та потенційною моделлю для інших країн. Незважаючи на величезні виклики війни, Україна не лише зберегла темпи цифрової трансформації, але й досягла помітних успіхів, що свідчить про сильну відданість та ефективні стратегії [4].

Цифрова трансформація держави передбачає автоматизацію процесів, прийняття рішень та надання електронних послуг з метою підвищення доступності, ефективності, прозорості та безпеки. Це є інструментом модернізації державного управління та впровадження нових моделей, що базуються на співпраці з населенням та державно-приватному партнерстві. Концепція електронних перетворень та змін виходить за межі простої диджиталізації, передбачаючи фундаментальну зміну у взаємодії держави з

громадянами та бізнесом, що зумовлено необхідністю ефективності та стійкості, особливо під час війни. Тлумачення підкреслює не лише впровадження технологій, але й системні зміни управління, зосереджуючись на людиноцентричності та покращенні надання послуг.

Одним із яскравих прикладів успішної цифрової трансформації в Україні є реалізація низки інноваційних проєктів, що мали безпосередній вплив на повсякденне життя громадян, бізнесу та держави. Ці проєкти не лише підвищили ефективність державних послуг, але й сприяли розвитку нових технологій, залученню інвестицій та покращенню прозорості у багатьох секторах. У рамках цифрової трансформації Україна продемонструвала здатність реалізовувати масштабні рішення, що відповідають сучасним вимогам і потребам суспільства. Перелік таких успіхів є переконливим свідченням ефективності стратегії цифрової трансформації держави, зокрема, екосистема «Дія» є флагманським успіхом, пропонуючи понад 140 цифрових послуг та охоплюючи мільйони користувачів. Система «BankID» сприяла безпечній дистанційній ідентифікації для доступу до фінансових послуг [5]. Електронна платформа публічних закупівель «Prozorro» [6] підвищила прозорість та заощадила значні державні кошти. «Дія.Сіті» забезпечує сприятливе середовище для ІТ-компаній, сприяючи інноваціям та залучаючи інвестиції [7]. Ці проєкти демонструють здатність України впроваджувати масштабні цифрові рішення, які мають відчутний вплив на громадян, бізнес та економіку, навіть під час війни.

Таким чином, можемо підсумувати, що цифрова трансформація є не просто технологічним оновленням, а фундаментом для розвитку сучасної, ефективної та демократичної держави у XXI ст. Глибоке розуміння цього процесу, з урахуванням як досягнень, так і викликів, є критично важливим для формування успішної системи державного управління в Україні.

Список використаних джерел:

1. Баранов О.А. Соціальна та цифрова трансформації: Джерело правових проблем. Інформація і право. № 3 (38)/2021. С. 59-73.
2. Дергачова Г. М., Колешня Я. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки, вимоги та технології. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2020. С. 280-288.
3. Country Information - Ukraine (EGOVKB): <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/180-Ukraine>
4. Harvard center for international development: Ukraine's Digital Transformation: Innovation for Resilience. URL: <https://www.hks.harvard.edu/centers/cid/voices/ukraines-digital-transformation-innovation-resilience> (дата звернення: 10.06.2025).
5. BankID — система для ідентифікації. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/bank-id> (дата звернення: 10.06.2025).
6. Prozorro – система публічних закупівель. URL: <https://prozorro.gov.ua/>
7. Digital State UA. Ukraine's IT Powerhouse: Innovation Without Limits. URL: <https://digitalstate.gov.ua/news/it-outsourcing/ukraines-it-powerhouse-innovation-without-limits> (дата звернення: 10.06.2025).